

1.ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา/นวัตกรรม :แนวทางปฏิบัติการดูแลและการป้องกันการเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน (DVT) ในผู้ป่วยที่เข้ารับการฟื้นฟูสภาพ หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4

2.คำสำคัญ: ภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน, ภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน, Deep vein thrombosis, การป้องกันภาวะ DVT, การป้องกันการเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน

3.สรุปผลงานโดยย่อ:

โครงการนี้เป็นโครงการพัฒนาแนวทางปฏิบัติการดูแลและการป้องกันการเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน (DVT) ในผู้ป่วยที่เข้ารับการฟื้นฟูสภาพ หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4 ซึ่งผู้ป่วยล้วนมีปัญหาเรื่องการจำกัดการเคลื่อนไหวของร่างกาย จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตันได้ตลอดเวลาโดยการปฏิบัตินั้นใช้การบริหารข้อเท้าเพื่อเพิ่มการไหลเวียนของเลือดในหลอดเลือดบริเวณขา เพื่อป้องกันการหยุดนิ่งของเลือดอันเป็นสาเหตุที่สำคัญของการเกิดภาวะ DVT

โดยผู้ดำเนินโครงการใช้แผนความรู้แสดงความรู้ให้กับผู้ป่วยและญาติผู้ดูแล โดยให้ความรู้เรื่องโรคและอันตรายของภาวะ DVT, การสังเกตอาการและอาการแสดง, และการออกกำลังกายบริหารข้อเท้าเพื่อป้องกันการเกิดภาวะ DVT โดยมีระยะเวลาการดำเนินโครงการทั้งสิ้น 3 เดือน และเมื่อสิ้นสุดโครงการ พบว่าผู้ป่วยทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการไม่เกิดภาวะ DVT ตลอดระยะเวลาดำเนินการ

4.ชื่อและที่อยู่องค์กร:หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4 โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า 315 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร 0-2763-3644

5.สมาชิกทีม: 1.ร.ท.ณัฐ เกเวียนสูงเนิน ผู้รับผิดชอบโครงการ

2. เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4 สมาชิกผู้ร่วมดำเนินโครงการ

พ.ต.หญิง ดวงทิพย์ อินทโกสุม หัวหน้าหอผู้ป่วย วฟ.4 ที่ปรึกษาโครงการ

6.ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ:

Deep vein thrombosis (DVT)หรือ ภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน เป็นกระบวนการอักเสบที่เกิดขึ้นภายในผนังหลอดเลือดดำส่วนลึก ทำให้มีการอุดตันจากลิ่มเลือด ภาวะ DVT เกิดมากที่สุดที่บริเวณขา ผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหวมากกว่า 72 ชั่วโมง มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตันภาวะแทรกซ้อนที่อันตรายของภาวะ DVT คือ การหลุดของลิ่มเลือดไปอุดตันที่หลอดเลือดดำของปอด (Pulmonary embolism) ซึ่งเป็นภาวะที่หากเกิดขึ้นแล้วจะมีอัตราการเสียชีวิตสูง และทำให้ผู้ป่วยต้องนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลนานขึ้น ภาวะ DVT นั้นแม้จะเป็นอันตราย แต่ก็ยังเป็นภาวะที่สามารถป้องกันได้ หากได้รับการดูแลที่ถูกต้อง

ผู้ป่วยที่มารับการฟื้นฟูสภาพที่หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4 มักจะมาด้วยโรคหลอดเลือดสมอง, การบาดเจ็บของไขสันหลัง และอาการปวด โดยผู้ป่วยทั้งหมดที่กล่าวมานั้นล้วนมีปัญหาเรื่องการจำกัดการเคลื่อนไหวของร่างกาย จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตันได้ตลอดเวลา และพบว่าเคยมี

ประวัติว่ามีผู้ป่วยที่เคยเข้ารับการฟื้นฟูสภาพที่หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4 เกิดภาวะ DVT ขณะที่ทำการฟื้นฟูที่หอผู้ป่วยด้วย

ทางหอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4 จึงได้ตระหนักต่อปัญหาและความเสี่ยงดังกล่าว จึงเสนอแนะให้เกิดแนวทางปฏิบัติการดูแลและการป้องกันการเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน (DVT) ในผู้ป่วยที่เข้ารับการฟื้นฟูสภาพ หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4 โดยให้การออกกำลังกายบริหารข้อเท้าแบบ Ankle pumping เพื่อเพิ่มอัตราการไหลเวียนเลือด ลดการหยุดนิ่งของเลือดอันเป็นสาเหตุหลักของการเกิด DVT โดยให้ความรู้กับผู้ป่วยและญาติผู้ดูแลเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

7.เป้าหมาย/วัตถุประสงค์: เพื่อป้องกันการเกิดภาวะหลอดเลือดดำอุดตัน(DVT)ในผู้ป่วยที่เข้ารับการฟื้นฟูสภาพ หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4

8.กิจกรรมการพัฒนา:

1. ประชุมทีมพยาบาลเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงของภาวะ DVT โดยใช้แบบประเมิน Autar(2003) อาการและอาการแสดงของภาวะDVTและการบริหารร่างกายเพื่อป้องกันการเกิดภาวะDVT
3. นำข้อมูลที่รวบรวมได้ จัดทำแนวทางปฏิบัติการดูแลและการป้องกันการเกิดภาวะDVTในผู้ป่วยที่เข้ารับการฟื้นฟูสภาพ หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4
4. แจ้งทีมการพยาบาลถึงการปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเริ่มปฏิบัติตามแนวทางและเฝ้าติดตามการปฏิบัติของผู้ป่วยและผู้เฝ้าดูแล เน้นย้ำการปฏิบัติตามแนวทางอย่างเคร่งครัด
5. เก็บข้อมูลสถิติการเกิด DVT ใหม่ ในผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการตามแนวทางปฏิบัติ โดยระยะเวลาการเก็บข้อมูลรวมทั้งสิ้น 3 เดือน ตั้งแต่เดือน พ.ย. 2562 ถึง ม.ค. 2563

9.ผลลัพธ์/การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น :

- วิธีการประเมินผล ใช้การเก็บข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลการเกิด DVT ในผู้ป่วยที่เข้ารับการฟื้นฟูสภาพ หอผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู 4
- ผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับการดูแลตามแนวทางปฏิบัติการดูแลและการป้องกันการเกิดภาวะ DVT ตลอดระยะเวลา 3 เดือน มีจำนวนทั้งสิ้น 12 รายไม่พบการเกิดภาวะ DVT ทุกราย

10.บทเรียนที่ได้รับ:

- ปัญหาที่พบคือการควบคุมและดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลตามแนวทางปฏิบัติตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ โดยใช้วิธีการเน้นย้ำการปฏิบัติโดยพยาบาลในทุกเวร และมีการพัฒนาให้เกิดแบบบันทึกการปฏิบัติสำหรับญาติและผู้ดูแล เพื่อให้ผู้ดำเนินโครงการสามารถตรวจสอบการปฏิบัติของญาติและผู้ดูแลได้อย่างเป็นรูปธรรม